

Světla Minulosti.

Napsal M. A. ŠIMÁČEK.

VIII.

Bettyna seděla v prvním tmavém pokoji u okna na nízkém taburetu s lokty o kolena opřenými a se skráněmi v dlaních. Nepovstala, ani když vešel, ani teď, když se s ním ocitla po odehodu s matkou o samotě. Seděla jako schvácena nebo zlomena ("divotný dělník," pomyslel on), a kroky mě poděkování na jeho pozdrav, když vešel, neproskla dosud ani slova. Ani on nepromluvil ještě, ale v prudkém popoeházení ode dveří k oknu a zase zpět i v pohybech jeho rukou jeví se zřetelně zmínání jeho nitra. Při tom jeho zraky klouzaly pokaždé, jak se k ní blížil, po její postavě a ulpávaly na její tváři chladnými, zkoumavými pohledy.

"Tak to bude tedy tvoje žena: vida, vida!" ozývalo se v něm, a při tom slyšel odněkud z neznámých koutů své duše takový řevavý, divoký smích, že se v něm až dech zatajoval.

Travně obaplné mlčení i doktorovo pobouření zvyklo bylo jejím nehybným, skoro jako strunou očekávaním jeho výbuchu.

Chtěla jej odzbrojit takovou pokornou passivitou? Chtěla tak prosedět v nehybnosti a beze slova celou tu scénu, snísti bez odporu, trpělivě, vědoma viny první nárazy jeho bouře, přiboj jeho výčetek, slehy jeho urážek? —

Ano bylo to napjaté číhání na první jeho slovo, sbírání sil k náhlému vymrštění, prudkému odporu, k vášnivému obraně? Doktor nebyl o tom v jistotě a proto přemohl se a přítulil tón, když nezmohla děle ovládati prudkou bouři svého nitra, pravil opět se k ní přibíháv:

"Tak proto tedy slečna zviděla, co by říkala moje maminka, proto pořád ty řečí kolem plátníku!"

"To se náramně mýlíš," ozvalo se od okna, když se již zas vracel ke dveřím. Bylo to pronese skoro pohrdavě, a poněvadž měl doktor tuto odpověď ještě ke všemu za zapírání, dal se popuzen do urážlivého směchu.

"Dnes už se nemýlím, drahoušku, dnes už mi spadly šupiny s očí," řekl pak prudce. "Dnes vidím ten váš manév'r jako na dlani. Lež a zapírání už tu nepomohou!"

"Myslíš, že —" rozkřikla se Bettyna a pozvedla hlavu, ale náhle zarazila a pootočivši se ještě více k oknu, pravila násilně klidným hlasem: "E — kdopak se bude pít! Bylo toho dost s maminkou."

Čelě toto její chování jej jitiřilo, zdálo se mu bať schválností nebo otrlostí. Po posledních slovech nemohl se již udržet.

Přistoupil prudce před samou Bettynou a třesoucím se hlasem, jež nedovedl již ovládat, pravil: "Přece víte, že vaše matka u mne byla a —"

"Já ji nemohla držet," přerušila jej Bettyna téměř spurně. "Neužívej v tomhle okamžiku toho tónu!" vyjel doktor, chvěje se hněvem. "A co se mnou mluvila, taky víš!"

Zádná odpověď.

"Víš nebo nevíš?" rozkřikl se doktor.

"Vím!"

"No konečně tedy!" vyrázil se bodavým úsměškem a prudce se opět rozešel do pokoje.

Bylo chvíli slyšet jen ty jeho kroky, nikdo nepromluvil.

"Ale já ostatně nepochojuji, co se tak čertí — co se tak na mne rozkřikuješ!"

"Ona nepochojuje!" vyjel přímo doktor a dal se do urážlivého směchu.

"Co pak ty myslíš," vyjela nyní i ona, "že mě to těší? Že jsem radostná bez sebe, že se budu muset za živa zahrabat, být někde ve Zlámáné Lhotě paní doktorovou, držet snad sedláckou hlavu, když jim budeš tahat zuby, a mít jediné vyražení v kávových traktátech u paní starostové, která mluví o krávkách a o slepicích, aneb u paní Hlehl, která je samá háčková dělnka a vlozka a vyřvaný střevíček a všecko má "apartá", aneb u paní správce, která ohnuje nos a kňourá a trápí kablé, ha svou nigrérou. To je tak zrovna živobytí pro mne, vidíš! Já

ji na konec přemlouval k sňatku. Věsk už dokonce mluvil o jediné psravné cestě. Nebylo by však líp, mít k tomu všemu víc nedůvěry? Vyčkat, prozkoumat, nedat se unést? A přistoupit konečně na ty dva, tři tisíce, o nichž ona se zmínila — — — ?

Kdo ví, nebyla-li vlastně ta známka vypočítavě a obratně nadhozna. A dokonce snad i ve srozumění se starou? A kdo ví, nepokojily-li by se na konec i s menší sumou? —

Ale sotva se přistihl při tomto smutování, již si byl vědom jeho neúčinnosti, ba nemorálnosti. A již zas rozeběl nové myšlenky se zlomil, stržen jsa s ostatními do kolečka v tom víření celého proudu. "Jde tu o rozhodnutí pro celý život," opakoval si opět a zahleděl se na ni, chtěje z její tváře, z jejího pohledu zachytit bezděčné, bezprostřední zajiskření její duše, neproslé hranelem úmyslu, zachytiti paprsky jistoty do mlhy své nedůvěry.

Je maskou ta přibledlost jejích tváří, je strojností ta zapadlost jejího oka, je lhanou pózou ta celá sklíčenost její postavy? —

I ona se naň dívala, a ovanul jí kolem rtů takový smutný úsměv teskného pohnutí, v němž nebylo ani stínu toho jejího rozpuštěného zajiskření výsměchu nebo pohrdavého škádlení. Spíš jako provlíhl byl okamžitou bolestí nad ním mizivým a ztraceným.

"Carolo, je konec našeho bezstarostného veselí, je konec, Šarhku, našim třeptivým, krásným pošetlostem, našim rokokovým pohádkám," pravila najednou pohnutě, hlas se jí třásl steskem a náhle prudce povzddechla, zavzlykala, vrhla se mu kolem šíje a zaplakala.

Žena, žena se svou slabostí, jež vždy nejvíce může dojmá, žena s pravou svou přirozeností, jež se jde vyplatat k muži — ať je manžel, milenec, bratr syn — z ní promluví, její uchvátí, nad její nedůvěrou i sobeckostí zviřelá. I jemu zvlhly oči, přitiskl jí k sobě a hladil její hlavu.

Proud nitra jeho zabnul zpěněn a zkalen z úžiny zatáček do nových břehů s novou scenerií budoucnosti, aby usadiv kal a vyčistiv se přijal její obraz.

IX.

Ten večer i přísti ještě dny večerely s doktorem těžké vzpomínky a starosti. V nitru jeho bylo jako po bouři, ale ne po takové, kde nebe se zasměje, slunce prosvítá, duha se zastaví, ptáci se rozezpívají, nýbrž po takové, kde na obloze zůstanou rozlehlé mraky, z nichž, jak vítr se o ně opře, přes tu chvíli ještě sprechne. Je cítit, že nastává chladno po slunných a parných dnech a posmutněno. Na zemi plno sražených květů a urvaného listí, zkalené vody zolovně pod podmráčeným nebem. Ale napjetí zmizelo, vzduch je vyčistěn, situace zručitelá. Ve vzácně, sesmutnělé přírodě je cosi přeměňujícího o přelém hýření minulých dnů.

Vše viděl vysvětleno a rozluštěno před sebou. Bettynu vypustil již úplně z podezření, že by byla vše vypočítavě uchystávala a lžela, aby se ho zmocnila, za to o staré byl přesvědčenější než předtím, že trpěla dečiny styky s ním, ba že sama nastrojila podnět k nim a poskytovala později k nim plnou příležitost v tom předpokladu, že dojde k závazkům, a pak že naň uhodí, aby jej přinutila ku sňatku. Neboť kdyby nebyla měla při tom všem za lubem takovýto výsledek koneč, zdaž by byla poskytovala dečín takovou neobyčejnou volnost, když přece věděla, že Bettyna k němu doehází? Zapomálek si dobře vyklouzlou památku její, že cítila atmosféru jeho pokoje z dečinyň šatů. Nemohla také nevěděti o společných jejích výletech, musela tušiti, co se mezi nimi děje. Trpěla to, ba podpořovala. Z některých jejích zmínek za několikrátejších nahlodých rozhovorů pak vyčítal, že nehledí růžově na přísti divadelní kariéru Bettyninu, a že by raději viděla ji jinak zaopatřenu. Jestliže i v Bettyně postupu zdálo se něco záudným, účelným, bylo to proto, že matka upravovala k tomu cestu, otevírala brány, po nichž a jimiž brala se deera tak, která nevědomky za svou choutkou, za svým politikem. Znala matka

NENÍ TO ŽÁDNÝ HUMBUK!

Cleveland, O., 11007 Buckeye Rd.

Drahá přítelkyně:—Jsem Vám velmi díky zavázána za Vaše dobré a upřímné léčení a zvláště za Vaše výborné Thé, neb lepšího léku proti zácpě na světě ani být nemůže, poněvadž se tak dobře užívá a není to žádný humbuk jako jiné patentní léky, ve kterých jsme se již mnohokrát zklamali. Můj manžel trpěl do 6 měsíců na vnitřní bolesti ve spodní části těla, všechno ho tuze bolelo, že nemohl ležet ani chodit. Bolesti mu přecházely z těla do nohou — již jsem se obávala, že si ještě několik neděl poležím, neb měl revmatism. Ten se těžko vyléčí, když není ten pravý lék proti němu — pomáhala jsem jak kdo radil, horké obklady i studené, mazaání, ale nic nepomohlo. — Pilulek využívala za \$10.00 a co lékařům platil — avšak jen málo se mu po všem ulevilo. Pak jsme se obrátili k jinému prostředku a to byly oznámky a zde jsem se dověděla o tom šťastném léku, který mého manžela uzdravil — Vaše Bylinné Thé proti zácpě a revmatismu a pak zvláštní léčení pro muže. Vaše Bylinné Thé pijeme třikrát v týdně — ani bychom bez něho býti nemohli a takto jsme zbaveni všech nepřijemných bolestí. Proto všem krajanům i krajanek odporučuji Vaše dobré léky a všem trpícím oznamuji: obraťte se s důvěrou na Marii Votypkovou, neb ta Vám upřímně poradí a nezklahe. S pozdravem J. K. Shaněl.

Muži, ženy, dívky a starouškové.

Často ani nevíte, co Vás bolí, a tu nás lék dá úlevu a zdraví. Zdarma na zkoušku na několik dní. Žádný patentní lék.

Wheelerovo Bylinné thé je silitel jater, ledvin a krvečistitel

Jest to čistý přírodní lék zdravotním zákonem prozkoumaný a odporučený a jest jak pro malické tak dospělé a poskytne úlevy při zácpě, kyselosti v žaludku, žlučnatosti, obtížném trávení, jaterních obtížích, bolestech hlavy, bolesti v zádech, nezávěznosti, malarii, kašli, nastuzení, bolavém hrdle, revmatismu, neuralgii, dně, bolesti v boku, bolesti v kráží, rozčilenosti, zemdlenosti, ztrátě chuti k jídlu, ospalosti, souchotinám, žlutence, pupenech, vyrážce, červům, zlaté žile, tasemnici, nervosnosti, svrabu, vodnatelnosti, ardeční vadě, boulech, nádorech, lišejích, zastaralých bolestech a všech nepořádkách krve a ledvin. Chuti jest příjemné. Stolic lehoučká.

Na prodej v trojí velikosti, poštou vyplačené až do domu 28c, 55c a velká krabička na měsíc stačející za \$1.10 — 6 za \$5.00.

Máme zvláště zaručené léčení pro muže pouze. Též zaručené léčení pro KATAR pro muže, ženy a dívky. Trpějící slabě, unaveně, předčasně sestárle matky a ženy, slabě a bledé dívky. Máme zvláštní léčení pro všechny Vaše bolestné, choulolistivé nemoce v jakémkoliv případě a stáří. Neodkládejte s léčením až bude pozdě. Zachraňte Vaše zdraví. Popište s důvěrou svou nemoc a pošleme Vám obratem pošty lék zdarma na několik dní na zkoušku a knížičky o nemocích. Další potřebné léky pošleme pouze na Vaši etěnou objednávku. Račte psát anglicky neb česky. Adresa:

Marie Votypka, & Co., Dept. 10, So. Bend, Ind.

se kritisujícím divákem a zpytujičím soudcem, odvažující všechny okolnosti a stanovím a pronášejiím rozsudek sobě samu.

V této jistotě bylo mnoho vystřízlivěno, ale plynulo z ní i mnoho klidu. V tomto klidu pak nalezl dostatek síly k přemýšlení o všech přípravných krocích k uskutečnění svého předsevzetí i k úvahám o budoucím životě a jeho podrobnostech.

Nebylo v něm již zápasů, protestů ani hořkosti, nýbrž pouze jakási tesknota člověka, který vidí do své budoucnosti již určitou cestu otevřenu a ví, že po té bude mu kráčet a že je již konec všemu spřádání jiných plánů, v jejich vynalézání, odvažování a vybírání bylo tolik pítavbu, a kterým nyní navždy se loučí. Ale stesk ten byl na druhé straně vyvážen blaživým vědomím, že zachová se jako čestný muž, že vrací se z křivolákých, podloudných, třeba lákavých pěšin (na nichž někdy jej přepádal stud a výčetky filosofujícího mravního svědomí) opět na rovnou cestu morálních svých zásad a že konečně, už bude na dobro konec všemu kolísání, všem zálostkům k pytlacení v houštínách i krásných hříchů a všemu zlobení si přestupků pozátkem falešné poesie a sebe třeptivějšími sentencemi Nietzscheovských protestů proti nivalisující etnosti a stádné morále.

(Pokračování.)

Krásné čtení zdarma!

Pište o ukázková čísla a sešity hned Lidové knihkupectví a zasílácký úřad 21.11.

SLAVIA

308 E. 72. St., NEW YORK. Jednatel pro české osady přijímá.

PRÍMORSKÝ TEXAS.

Mám v prodeji tisíce akrů krásných zařízení a vzdělaných farrem, lesů a surových prérických pozemků ve středním a přímořském Texasu za mírné ceny a o lehké splátky. Pište si o český pozemkový popis Texasu a o seznam a ceny pozemků, které pošlu zdarma na požádání. Pište na:

JOB. DĚDEK, Rosenberg, Tex.

OZNÁMKOVÁ KANCELAR.

Obstarávám a přijímám oznámky do všech českých, slovaných, polských a chorvatských časopisů v Americe. Jsem výhradní oznámkový zástupce těchto časopisů. Pořádám Vám všechny informace, vytkajících se výhod, kteréž se poskytnou oznamovatelům a obchodníkům, kteří si přejí oznamovat. Obstarávám překlady do všech řečí. Pošlu Vám seznam všech mezi-slovaných časopisů na požádání. Alois J. Sankař, 391f 1836 So. Ashland Ave., Chicago, Illinois.

Pište sobě o "Česko-Americký Venkov" na ukásku, pokud jnou ještě čísla k dostání.

HUGO F. BILZ.

doručovatel Jetterova "GOLD TOP" lahvového piva

Telefon: Douglas 1842 .. Ind. A-1842

Objednejte sobě bednu tohoto věhlasného piva. Mám na skladě nejvýtečnější staré kofalky, stará vína, doutníky a likéry všeho druhu. Vše za nejnižší ceny.

Jetter's Brewing Co. pivo se řepuje. Pamatuje sobě číslo 1224 Douglas Str., východo-severní roh. Úřadovna 117 již 14. ul. 32-36

HUGO F. BILZ OMAHA, NEBRASKA.

Metz Bros. Brewing Co.

Telefon Douglas 119

Vaři a lahvuji výborné jen pivo.

Můžete se na tento starý a osvědčený zaved vod spolehnouti.